

§ 5-12: Adgangen til å legge ned medvirkningsråd

Tolkningsuttalelse | Dato: 05.03.2025 | [Kommunal- og distriktsdepartementet](#)

(<http://www.regjeringen.no/no/dep/kdd/id504/>)

Mottaker: Privatperson

Vår referanse: 24/4163

Spørsmål om adgangen til å legge ned medvirkningsråd, og til å slå sammen eldreråd og råd for personer med funksjonsnedsettelse midt i valgperioden.

Svar på spørsmål om adgangen til å legge ned medvirkningsråd

Vi viser til din henvendelse 3. november 2024 der du spurte om kommuneloven § 5-7 har relevans for eldreråd, og om eldreråd kan legges ned midt i valgperioden med hjemmel i denne bestemmelsen. Du viste i ditt brev til anmodning av lovlighetskontroll av Lesja kommunes vedtak om å slå sammen eldrerådet og rådet for personer med funksjonsnedsettelse.

Vi svarte deg 12. november, og viste til at vi ikke går inn i den konkrete saken, fordi lovlighetskontroll av kommuners vedtak er delegert til statsforvalteren. Vi forsto henvendelsen din slik at du ønsket en vurdering fra departementet av den aktuelle saken. I ditt brev 14. november 2024 understreket du at du kun ønsker en avklaring av lowerket, og at du ikke anmoder departementet om å gå inn i saken om Lesja kommune.

I det følgende gir vi generell veiledning om regelverket når det gjelder adgangen til å legge ned medvirkningsråd.

Ordningen med medvirkningsråd er regulert i kommuneloven § 5-12 og forskrift om medvirkningsordninger. Dette er obligatoriske rådgivende organer for kommunen. Hver kommune skal ha et eldreråd, et råd for personer med funksjonsnedsettelse og et ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom. Bestemmelsen åpner ikke for å opprette andre medvirkningsråd.

Medvirkningsrådene går inn under kategorien «andre kommunale organer» etter kommuneloven § 5-2 bokstav e. Det følger av tredje ledd i § 5-2 at de bestemmelsene som gjelder for folkevalgte organer etter § 5-1, også gjelder for medvirkningsrådene. Dette innebærer at de generelle reglene om blant annet valg til folkevalgte organer (kapittel 7), rettigheter og plikter for folkevalgte (kapittel 8) og saksbehandling i folkevalgte organer (kapittel 11) gjelder.

Kommunestyret velger medlemmer til medvirkningsrådene, jf. § 5-12 første ledd. Valgperioden for eldreråd er fire år. Medvirkningsrådene er obligatoriske for kommunene og fylkeskommunene, og det er ikke noen hjemmel i kommuneloven som gir kommunestyret en alminnelig adgang til å omorganisere eller legge ned medvirkningsråd. Kommuneloven § 5-7 femte ledd, som gir en generell adgang for kommunestyret til å legge ned og omorganisere utvalg, gjelder ikke for medvirkningsrådene. Det er ikke tatt inn en tilsvarende bestemmelse i § 5-12.

Den klare hovedregelen er at det skal være to separate råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse. Det er likevel en viss mulighet for å ha ett felles råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse når det ut fra lokale forhold er nødvendig, se § 4 i forskrift om medvirkningsordninger. Et eksempel er at det ikke er nok kandidater til å kunne ha to separate råd.

Det fremgår ikke direkte av denne bestemmelsen at det er adgang til å slå sammen rådene i løpet av valgperioden. Dette er heller ikke klargjort i forarbeidene til kommuneloven eller i andre rettskilder. Bakgrunnen for bestemmelsen om felles råd er at det kan være mindre kommuner som ikke har nok kandidater til å opprette begge rådene. For at interessene til både eldre og personer med funksjonsnedsettelse skal kunne ivaretas i kommunen, er det derfor adgang til å ha ett felles råd. På bakgrunn av formålet med bestemmelsen er departementets vurdering at § 4 i forskriften må forstås slik det også er adgang til å slå sammen rådene i løpet av valgperioden, så fremt det er nødvendig å gjøre dette for at det enkelte råd skal kunne være i funksjon resten av perioden. Det kan tenkes å oppstå situasjoner der det er nødvendig, for eksempel fordi flere medlemmer har fått fritak og det ikke er mulig å finne nye medlemmer. I slike tilfeller, der det ikke er mulig å ha rådet i funksjon ut valgperioden, vil ikke rådet kunne ivareta sine oppgaver uten at rådene slås sammen.

I tråd med § 4 i forskriften, skal organisasjoner for eldre, organisasjoner for personer med funksjonsnedsettelse og etablerte råd for eldre og for personer med funksjonsnedsettelse i kommunen høres før kommunestyret avgjør om det skal opprettes ett felles råd.

Flere kommuner har valgt å opprette andre rådgivende organer enn de lovpålagte medvirkningsrådene som følger av kommuneloven § 5-12. Disse må i så fall opprettes etter andre regler enn reglene for medvirkningsråd i § 5-12. Dette kan være utvalg som gir råd til kommunen i saker som gjelder kjønnsminoriteter eller seksuelle minoriteter, eller utvalg som har medlemmer med internasjonal eller flerkulturell bakgrunn og som gir råd i saker som dreier seg om disse gruppenes interesser. Andre rådgivende organer for kommunen enn de lovpålagte etter § 5-12, kan opprettes som utvalg etter kommuneloven § 5-7 og må i så fall følge reglene for utvalg. Det innebærer at § 5-7 femte ledd om at kommunestyret når som helst kan omorganisere og legge ned utvalget gjelder for disse organene.

Kommunal- og distriktsdepartementet

Kommunalrett og kommunal inndeling

RELATERT

> [Tolkningsuttalelser om kommuneloven 2018](#)

(http://www.regjeringen.no/no/dokument/lover_regler/tolkningsuttalelser/kommunalrett/tolkningsuttalelser-om-kommuneloven-2018/id2672705/)

TILHØRENDE LOV

> [Kommuneloven \(2018\)](#) (<http://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kommuneloven-2018/id2672010/>)

KONTAKT

[Kommunalavdelingen](http://www.regjeringen.no/no/dep/kdd/org/avdelinger/kommunalavdelingen/id1497/) (<http://www.regjeringen.no/no/dep/kdd/org/avdelinger/kommunalavdelingen/id1497/>)

E-post: postmottak@kdd.dep.no (<mailto:postmottak@kdd.dep.no>)

Telefon: 22 24 72 01

Adresse: Postboks 8112 Dep., 0032 Oslo

Besøksadresse: Akersgt. 59 , Oslo

Regjeringen.no

Ansvarlig for [Kommunal- og distriktsdepartementets sider](#):

Ansvarlig redaktør: [Jon Berg](#)

Nettredaktør: [Magnus Skaara Drabløs](#)

[Personvernerklæring for Kommunal- og distriktsdepartementet](#)

Tlf. + 47 22 24 90 90

E-post: postmottak@kdd.dep.no

Ansatte i KDD: [Depkatalog](#)

Organisasjonsnummer: 972 417 858